

doma pa mu vojaki stradajo in zavolj pomanjkanja punitajo.

Turske homatije. Rusi so zaseli Šumlo, Varna in Batum sta še v turških rokah. Ker se Angleži z brodovjem ne umaknejo iz Marmorskega morja, je veliki knez Nikola vse tako pripravil, da v istem trenutku mahne v Carigrad, Galipolj in Bujukdere, ko mu telegraf donese vest, da je počil boj med Rusijo in Anglijo; Turkom je zažugal z popolnim iztrebljenjem iz Evrope, če se z Angleži zvežejo. Razprtija z rumunsko vlado je tolika nastala, da je 120.000 Rusov zasel Bukurest in večji del dežele; rumunska vojska stoji na avstrijski meji. General Todleben je odpotoval pred Carigrad; to je pomenljivo! Doma se Rusi silno pripravljajo na boj, iz Berlina so dobili 280.000 šotorjev, iz Amerike neizmerno veliko orožja; 150 milijonov so dobili v Holandiji na posodo, 2¹/₂ milijona so nabrali za nakup hitrih ladjic roparic, ki bodo angleške ladje z blagom naložene lovile. Srbski knez Milan bo 21. aprila v Nišu slovesno proglasil Srbijo za neodvisno državo. Črnogorski knez Nikola utvrduje primorska mesta, ker se boji Angležev, tudi tamošnji grški in arnautski prebivalci se mu upirajo in pozivljajo Avstrijo in Italijo na pomoč. V Tesalijo in Epir so Turki poslali mnogo vojske zoper grške vstaše. Divje Črkeše pa prevažajo celó v sveto deželo, 500 so jih naselili okoli nekdanje Samarije. Tamošnji ljudje so se teh divjakov močno prestrašili, ki sedaj prodavljajo v Evropi naropane reči, med temi mnogo kelihov, križev, pa tudi deklic; ena velja 12 do 14 gld. — Bolgarija pa, ki je največ od Črkesov trpela, bo v 9 pokrajin razdeljena in si bo meseca maja volila krščanskega kneza!

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko - krajepisna črtica.)

III. Celje ima dvojno pokopališče in na vsakem cerkvice. Na enem je cerkvice sv. Duha brez kake znamenitosti, pa snažna in čedna. Na drugem pokopališču pa je cerkev sv. Maksimilijana, tudi prav snažna, pa za Celje največje zgodovinske imenitosti. Cerkev sv. Maksimilijana je namreč postavljena na torišču, kder je bil celjski rojak sv. Maksimilijan, škof Lavreaški, na povelje prokonsula Ejulazija ob glavo djan. Kamor je njegova glava padla, ondi je začel izvirati čudodelen vir, nad katerim je potem pobožno ljudstvo postavilo cerkvice. Brez dvombe je tedaj ta bila prva cerkev v Celju; že l. 698. je vsaj bila od sv. Roprta, škofa Solnograškega, na čast sv. Maksimilijanu blagoslovljena. V sedajni podobi je pač poznej nastala. Poleg nje je ravno nad studentem druga kapelica, v kateri je rakev celjskih opatov, pripravljena od rajnega opata Matije Vodušeka, ki je s pomočjo okoličanov veliko storil za olepšanje

cerkvic na obeh pokopališčih. Zunaj mesta na hribu enakega imena stoji cerkev sv. Jožefa, ki je nastala vsled obljube Celjanov l. 1679, ob času hudo razsajajoče kuge. Na prošnjo Celjanov, ki so bosí v veliki procesiji romali na ta hrib, je kuga nehala in l. 1680. so že začeli cerkev sv. Jožefa zidati. To spričuje zdaj še sledeči napis: DIVVs IosephVs pesteM CILlensIBYS aVffert. Zdaj so tu nastavljeni č. oo. Lazaristi, ktere so rajni knez in škof Anton Martin l. 1852. bili poklicali, da bi duhovnom pomagali v dušnem pastirstvu po ljudskih misijonih, ktere res marljivo simotamo po škofiji obhajajo. Cerkev je prav snažna in ima nektere prav lepe podobe. V tej cerkvi se nabaja tudi središni altar bratovščine sv. Cirila in Metoda. Ljudje imajo veliko zaupanje do te cerkve in zlasti dvakrat v letu: o sv. Jožefu in tretjo nedeljo po veliki noči pride semkaj množina vernih ne le iz Štajerskega, ampak tudi iz Kranjskega in Koroškega. Preko Savinjskega mosta se gre po kritih stopnjicah na hribček, kder stoji samostan in cerkvice č. oo. kapucinov. Cerkev je priprosta, majhna pa snažno opravljena. Ker je od mestnega hrupa precej oddaljena, je skoro izmed vseh celjskih cerkev za pobožno molitev najbolj pripravna. Na desni strani ima prizidano prav svitlo kapelo, v kateri so postavljene spovednice. Kapucinski samostan je ustanovljen na povelje cesarja Ferdinanda II. l. 1611. Govorica je, da stoji na torišču, kder je stala rojstna hiša sv. Maksimilijana. Nad kapucinskim samostanom na precej visokem hribu je cerkev sv. Miklavža, od koder je silno lep razgled po celjski okolici. Troha protestantov ima tudi svojo cerkvico z majhnim pokopališčem, ki spada k ljubljanski protestantovski fari. Iz Ljubljane tudi prihaja po 10krat na leto pastor božje službe opravljat. Ustanovila se je protestantovska občina l. 1852. L. 1856. so si z pomočjo Gustav-Adolfovega društva kupili nekdanjo cerkvico sv. Andreja, ki pa je bila takrat mizarska delavnica in l. 1857. so si jo za svojo službo božjo priredili. Mi omenimo to cerkvico zlasti za to, ker je prvi slovenski pisatelj, Primož Trubar, bivši duhovnik pri sv. Maksimilijanu, prvi Lutrovo vero v Celje zatrosil in v tej tudi takrat protestantom dohajajočej cerkvici božjo službo opravljat. Poznej je moral Primož Trubar na Nemško pobegniti.

Izmed posvetnih poslopij je vredno omeniti in si ogledati e. kr. višjo gimnazijo poleg mestne farne cerkve, ustanovljeno l. 1808. z prvim razredom. Do l. 1812. se je vsako leko eden razred več odprl; šesti pa še le l. 1819. Sedmi razred pa se je začel l. 1849. in osmi l. 1851. Učni pripomočki, fizikalni, natoroznanski kabinet in knjigarna, so dobro oskrbljeni in lepo uredjeni. Grofija ob Savinji, nekdanj lastnina grofa Thurna — od tod ime grofija — je zdaj lastnina mestne občine. Poslopje je vse prenarejeno in ponovljeno in se v njem nahaja meščanska šola, mestna fantovska in dekliška šola in velika telovadna dvo-

rana. Ne daleč proč je kasarna, nekaj grad celjskih grofov, kterege so imeli v mestu in je bil po podzemeljskem hodniku v zvezi z Gornjim Celjem. Na grajskem trgu se odlikuje med vsemi hišami poslopje z dvema nadstropjema in velikim cesarskim orlom v znamenje, da je notri sedež c. kr. okrajnega glavarstva in c. kr. davkarije. Nemški cerkvi nasproti je mestna hiša, ki se od drugih razločuje po lepem prostornem balkonu. V njem so zdaj uradnije mestnega starašinstva in c. k. okrajne sodnije. Tik nemške cerkve je poslopje c. k. okrožne sodnije, pred katero se vršijo vse porotne sodbe.

Od l. 1873. ima Celje plinovo svečavo; za to potrebna poslopja slišijo mestnej občini in stojijo zunaj mesta ob ljubljanskej cesti. Lep kinč mestu je tudi kolodvor južne železnice. Železniška proga drži mimo Celja od l. 1846. Prva postaja proti severu so Štore $\frac{1}{2}$ milje, in proti jugu Laško $1\frac{1}{2}$ milje oddaljena. Naposled ne smemo pozabiti majhnega šetališča ali parka na desnem bregu Savinje, kterege pa neusmiljena reka večkrat poplavi in grdo pomandra. Konci parka stojijo utice za Savinjske kopele, ena za ženske in ena za moške. Nekteri Celjani pa imajo tudi manjše privatne utice za kopanje.

Prvi splošni shod avstrijskih katoličanov in njegove resolucije ali sklepi in važniši govori (z potrebnimi pojasnili) na Dunaju meseca maja 1877. Poslovenil in spisal dr. Lavoslav Gregorèc, urednik Slov. Gospodarja. Založilo kat. politično društvo v Mariboru. Tisk J. M. Pajkove tiskarne 1878. To je naslov novej knjižici, obsegajočej 98 strani, ki je ravnokar izišla. Katoliško-politično društvo želi ž njo spomin obnoviti na sijajni in velevažni shod katoličanov, ki se je pred leta dnevi vršil na Dunaju, ter pripomoči, da tudi Slovenci tako, kakor Čehi, Poljaci in, če se ne motimo, tudi Hrvati, v lastnem jeziku njegove sklepe in govore z potrebnimi pojasnili vred čitajo in jih sebi v korist premišljujejo in kolikor mogoče djanjski porabijo. Sestavki, v knjižici zbrani, so posneti iz Slov. Gospodarja v 300 iztisih; 150 se jih razdeli med društvenike, 150 pa se na prodaj ponuja; iztis velja z dopošiljatvijo vred 20 kr. pri uredništvu ali opravištvu Slov. Gospodarja v Mariboru (Marburg). Knjižica utegne ugajati posebno društvenikom katoliških-političnih društev. Obsega namreč 1. sklepe dunajskega shoda, 2. socijalno prašanje z govorom kneza Liechtensteina, 3. govor kneza Liechtensteina o odrtiji, 4. šolsko prašanje z govorom grofa Leona Thuna, 5. pojasnilo sklepov gledé cerkvene umetelnosti, 6. gledé katoliškega časništva, 7. gledé katoliškega življenja in 8. zastran katoliško-političnih društev!

Smešničar 16. Dva podučitelja sta v zakon vzela dve podučiteljice. Vse štiri osebe so bile prestavljene, moževa kot nadučitelja, ženi kot pod-

učiteljici. Ker pa žene nazivljamo po tem, kar so jihovi moževi, tedaj ste omenjeni dve ženski, vsaka gospa nadučiteljica in gospa podučiteljica ob enem. Drugod pa je podučitelj v zakon dobil nadučiteljico, doma ukazuje mož ženi, v šoli pa strahuje žena možá!

Razne stvari.

(† Č. g. Luka Gerlič) duhoven v pokoju v Nazaretu je umrl 86 let star. Prelepa hvala gre čč. oo. frančiškanom, ki so mnogo let starčeka oskrbovali!

(Šmarnc g. dr. Sterbenca) se je lani na Štajerskem razprodalo nad 400 iztisov in se tudi letos dobivajo v „Narodni tiskarni“ in pa pri uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani.

(Občni zbor) ima okrajna posojilnica v Ljutomeru na belo nedeljo 28. aprila t. l. v šolskem poslopju ob 8. uri predpoldnem. Načrt: 1. račun za l. 1877.; 2. odveza načelnštva zarad tega računa; 3. Izločitev udov, ki društvenih pravil ne izpolnujejo; 4. volitev treh udov v cenilno komisijo; 5. poljubni nasveti.

(† Č. g. Jakob Živornik), kaplan v Šoštanju je umrl 17. aprila, 27 let star.

(Dijaško semenišče) Maksimilijanum-Viktorinum v Mariboru se bo 1. maja odprlo; sprejetih je 14 dijakov. Rektor ali vodja je imenovan č. g. Ivan Skuhala, profesor bogoslovja!

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Frece 11 fl., — Meško Mart. 11 gl., — Gajšek Karl 11 gl. (ustn. in letn. dpl.) — Strašek 10 fl. (ustn. in letn. dpl.)

Dražbe III. 22. apr. Franc Bauman v št. Jurjevskem dolu 9466 fl. Jakob Slavič v Ljutomeru 3000 fl. 24. apr. Franc Bauman 3470 fl. Jan. Savolovšek 3135 v G. Gradu, Martin Škof v Bojsnem, Jan. Kozole v Anovcih 2395 fl. Rozalija Wolf v Mariboru 4020 fl. 25. apr. Simon Rojs, Jožef Lipko, Jan. Rajšp, Cenc. Ricinger, Ignac Ašič, Jož. Sanderly 25.860 fl. 26. apr. Franc Zorijan 1214 fl. Juri Krhlanjko v Pristavi, 27. apr. Martin Fahrner na Velki 4700 fl. Jožef Francel v Ljubečnem in Lisičjivesi, Martin Posek v Konjicah 1980 fl.

Listi uredništva in opravištva. G. A. Rošker na D. „Slov. Gospodar“ ni rekel, da je dr. Jug 36.000 fl. dolžen, ampak da je bilo njegovo premoženje na toliko cenjeno; potegovanje za nemškutarja Juga je za Vašo narodnjaštvo sumljivo, Vaš strah pa prazen, da sedaj Sl. Gosp. nihče brati neče; celó Vi ga prebirate, čeravno niste naročnik! O dohtarju, ki je bajf bil od baš tepen, nam nihče ni poročal; g. M. v Drakovecih in g. Fr. N. v Stročji vesi: Naročnina se naprej plačuje. To je potrebno zarad reda. G. Fr. Šk. pri sv. Tomažu. Zahtevane liste smo poslali; vstavili so se, ker sta dva še od lani nekaj na dolgu; to velja tudi drugim, ki ne dobivajo več lista.

Loterijske številke:

V Gradcu 13. aprila 1878: 65, 46, 86, 5, 77.
Na Dunaju „ „ 19, 71, 33, 85, 3.

Prihodnje srečkanje: 27. aprila 1878.